

Svar på Jenna Perokorpis motion om att ordna ett eget röstningsevenemang för barn och unga i samband med valet.

Stadsstyrelsen 15.09.2025

1317/00.02.03/2025

Beredning och tilläggsuppgifter:

stadsjurist Johanna Päivärinta, fornamn.efternamn@borgå.fi

I Jenna Perokorpis motion föreslås att staden skulle öka valdeltagandet och ordna röstningen som ett evenemang för hela familjen genom att också barn och unga skulle få rösta i sina egna val. Detta skulle genomföras så att när de vuxna röstar i valet skulle också barn och unga kunna rösta samtidigt på samma röstningsställe i ärenden som påverkar dem i Borgå.

Borgå stad har traditionellt ordnat ungas val i samarbete med skolorna. Ungas val är en nationell verksamhetsmodell, där unga under 18 år i högstadieskolor och i läroanstalter på andra stadiet röstar på kandidater som ställt upp på samma sätt som i de nationella valen. I Borgå har ungdomsfullmäktige ansvarat för organiseringen av ungas val och ordnat röstningsmöjligheter för elever i årskurs 7–9. Ungas val ordnades förra gången i samband med välfärdsområdes- och kommunalvalet på våren i år. Skolorna ansvarar för organiseringen av valet och ungdomstjänsterna tillhandahåller röstsedlar, urnor och annan nödvändig utrustning. Rösträkningen utförs i samarbete mellan skolorna och ungdomsfullmäktige. Ungas val är framför allt ett läro- och undervisningsevenemang för unga: de bekantar sig med valet, partier och kandidater och får konkret erfarenhet av att rösta.

Alla verksamheter på röstningsställena är noggrant reglerad i lagstiftningen, särskilt i vallagen. Enligt vallagstiftningen får på röstningsstället eller i dess omedelbara närhet inte under röstningstiden hållas tal, uppsättas anslag eller utdelas tryckta eller skrivna upprop, och de röstandes valfrihet får inte heller på något annat sätt utsättas för påverkan eller försök därtill. Röstningen ska ordnas så att valhemligheten bevaras. De närvarande ska iaktta de föreskrifter som valförrättaren eller valbestyrelsen meddelar för upprätthållandet av ordningen och för tryggheten av en störningsfri röstning.

I Borgå har förhandsröstningen ordnats i köpcentret Lund, S-market Näse, K-supermarket i Östermalm, huvudbiblioteket, allaktivitetshuset i Gammelbacka, Kantelehuset, Borgåinfo och valbussen. På förhandsröstningsställena är utrymmet mycket begränsat och funktioner vid röstning och placeringen av dem är utmanande i trånga utrymmen. Placering av ytterligare funktioner, till exempel ett separat röstningsställe för barn, skulle i praktiken vara omöjligt i de tillgängliga utrymmena. Välfärdsområdes- och kommunalvalet, där antalet förkastade röster var rekordhøgt, visade hur lätt den röstande kan göra misstag även utan särskilda störande faktorer. Med tanke på hur att valet skulle kunna förlöpa störningsfritt finns det inte skäl att samtidigt placera andra funktioner i

röstningsutrymme. Särskilt på de populäraste röstningsställena i köpcentrumen har de röstande fått köa. Om det till sådana här röstningsställena kommer mer hela familjer för att köa vid barns och ungas val, finns det oundvikligen inte tillräckligt utrymme.

På valdagen röstar man i Borgå på tolv röstningsställena. På vissa röstningsställen kunde det finnas utrymme för barns delaktighet, men utmaningen på valdagen är att få medlemmar i valnämnderna. Valnämnden ansvarar för upprätthållandet av ordningen på röstningsstället och för att röstningen förlöper störningsfritt. Om funktioner skulle läggas till i samband med valdagen, skulle detta kräva också att valnämnderna involveras, varvid personalresurserna i praktiken skulle inte vara tillräckliga.

Även om det i motionen konstateras att praxisen inte skulle medföra några extra kostnader, bör man dock beakta att det krävs någons arbetsinsats för att ordna röstningen för barn (ämnen för röstningen, praktiska arrangemang, rösträkning, fortsatta åtgärder). Det finns helt enkelt inga extra arbetsresurser under valperioden och genomförandet av motionen skulle kräva att ytterligare personal anställdes och därmed medföra extra kostnader.

Demokratifostran för barn och unga är viktig och värd att stödja. Det måste dock genomföras så att störningsfri röstning i valet och valhemlighet inte i något fall äventyras. Det är inte möjligt att genomföra motionen som sådant på grund av de lagstiftningsmässiga och praktiska skäl som nämnts ovan. Därför måste demokratifostran göras genom att använda och utveckla verksamhetssätt som ungas val.

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen beslutade ge det som sägs ovan som sitt svar på Jenna Perokorpis motion om att ordna ett eget röstningsevanemang för barn och unga i samband med valet, och sänder svaret till stadsfullmäktige för kännedom.